

prof. dr hab. Andrzej Furier
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet Szczeciński

Szczecin, 28 marca 2020 r.

Ocena osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych doktor Renaty Król-Mazur, zatrudnionej na stanowisku adiunkta w Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego, w związku z wnioskiem do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 30 kwietnia 2019 r. o przeprowadzeniu postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie naukowej nauki o polityce.

Rozwój naukowy

Renata Król ukończyła w 1998 r. studia historyczne na Wydziale Humanistycznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie; obroniła pracę magisterską *Muzyka i taniec na renesansowym dworze ostatnich Jagiellonów*. Stopień naukowy doktora uzyskała na tej samej uczelni w 2004 r. broniąc rozprawę *Miasto trzech nacji. Dzieje Kamieńca Podolskiego w latach 1699-1799*; promotorem był profesor Feliks Kiryk. Jako doktor nauk humanistycznych w zakresie historii Habilitantka podjęła w 2005 r. pracę na stanowisku adiunkta w Katedrze Historii Polski Współczesnej Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 2012 r. zmieniła miejsce pracy na Katedrę Historii Myśli Politycznej w Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego – jest to aktualne miejsce jej zatrudnienia.

W czasie trwającej od 2005 r. kariery naukowej dr Renata Król-Mazur kontynuowała badania wschodnie, poświęcone przede wszystkim dziejom diaspory ormiańskiej. Z przedstawionego spisu publikacji wynika, że zainteresowania badawcze obejmowały także problematykę religijną i polityczną na Kaukazie Południowym. Sporo zainteresowania Habilitantka poświęciła badaniom losów Ormian mieszkających w Polsce. W kilku publikacjach podjęła tematy z obszaru kaukaskich konfliktów oraz gruzińskich przemian politycznych i religijnych. Przedstawiony do oceny jako podstawa wniosku habilitacyjnego cykl publikacji powiązanych tematycznie, zatytułowany *Kaukaz Południowy – Ormianie – Diaspora ormiańska. W kręgu polityki, religii i nacjonalizmów*, obejmuje problematykę wiodącą w badaniach naukowych prowadzonych przez dr Renatę Król-Mazur. Zebrany w tym cyklu publikacji dorobek jest poświęcony dwóm chrześcijańskim narodom Kaukazu

Południowego – Ormianom i Gruzinom. Dodajmy, że Kaukaz Południowy obejmuje także Azerbejdżan, którym jeszcze badaczka się nie zajęła; a szkoda. Intensywne kontakty ormiańsko-azerbejdżańskie stanowią istotny powód do realizacji badań także na tym polu badawczym.

Warto odnotować duże znaczenie i aktualność badanej przez dr Renatę Król-Mazur problematyki, szczególnie w kontekście wydarzeń na Kaukazie po rozpadzie ZSRR w 1991 r. Przedstawiony do oceny zbiór publikacji pozwala dostrzec poszerzenie pola badawczego i podejmowanie nowych problemów badawczych z obszaru styku polityki, spraw konfesyjnych i przemian społecznych. Biorąc to pod uwagę rozwój naukowy Habilitantki możemy określić jako właściwie ukierunkowany. Analizując osiągnięcia naukowe dr Renaty Król-Mazur wymienione w autoreferacie, należy zwrócić uwagę na dużą aktywność w realizacji projektów badawczych i udział w konferencjach naukowych. Uczestnictwo w warsztatach, kursach i szkoleniach potwierdza otwartość Habilitantki na różne formy podnoszenia kwalifikacji.

Publikacje ogłoszone drukiem w latach 1999-2019 (jest ich 75) są oryginalne i w większości nie powtarzają kilkakrotnie wcześniejszych ustaleń. Wyjątkiem są dwa obszernie artykuły poświęcone Kościołowi Gruzińskiemu umieszczone w księdze pamiątkowej z 2014 r. i „Studiach z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej” w 2016 r. (w spisie publikacji pozycje 3 i 4). Trzeba podkreślić, że druga wersja jest obszerniejsza i została opublikowana w języku angielskim, co uzasadnia powtórzenie wielu treści z wcześniejszej publikacji w celu dotarcia do szerszego grona odbiorców. Wersję anglojęzyczną opublikował w poprawnym językowo tłumaczeniu jeden z najlepszych polskich periodyków zajmujących się badaniami wschodnimi. Podobny zabieg można dostrzec w kilku innych tekstach, które zawierają wyniki badań szczegółowych wykorzystanych do napisania książki (np. listy abp. J.T. Teodorowicza). Biorąc to pod uwagę można uznać, że dorobek jest oryginalny i potwierdza rozwój badawczy Habilitantki w ocenianym okresie.

Dotychczasowe badania dr Renaty Król-Mazur potwierdziły znaczenie religii dla tworzenia i zachowania przez Ormian i Gruzinów tożsamości narodowej. Dorobek naukowy wykazuje konsekwencję dr Renaty Król-Mazur w rozwijaniu badań na wybranym polu badawczym i stopniowe jego pogłębianie. Tylko w pierwszych latach po doktoracie Habilitantka zajmowała się badaniami spoza tego obszaru. W całym ocenianym okresie kontynuowała zainteresowanie czterema wymienionymi w autoreferacie obszarami. W książce o Kamieńcu Podolskim poświęcono sporo miejsca grupie ormiańskiej, przez co ta interesująca praca historyczna potwierdza przywiązanie do głównego obszaru zainteresowań

badawczych. Nawiasem mówiąc jest ona cennym dokonaniem badawczym, które doceni każdy badacz historii Polski w okresie przed rozbiorami.

Największe sukcesy dr Renata Król-Mazur osiągnęła zajmując się badaniami relacji kościoła z państwem w Gruzji i Armenii. To ważne, bo nadal pojawiają się w Polsce publikacje zaliczające Ormian do wyznawców prawosławia (A. Szymanowicz, Wrocław 2017). Istotne znaczenie w rozwoju naukowym Habilitantki stanowią dwie książki opublikowane w latach 2013 i 2018. Szczególną uwagę zwraca druga – *Działalność polityczna arcybiskupa Józefa Teofila Teodorowicza w latach 1883-1923* (Kraków 2013), która jest poświęcona jednemu z najwybitniejszych polskich duchownych z początku XX w. Jego zaangażowanie polityczne powoduje, że książka Habilitantki ma także znaczenie dla badań przemian politycznych w Polsce w tym okresie.

Ocena dorobku naukowego

W autoreferacie zebrano monografie i artykuły opublikowane przez dr Renatę Król-Mazur w czasopiśmie naukowych i pracach zbiorowych. Ze względu na formę wniosku trzeba skupić uwagę na ocenie publikacji tworzących cykl *Kaukaz Południowy – Ormianie – Diaspora ormiańska. W kręgu polityki, religii i nacjonalizmów*. Jednak w całym dorobku Habilitantki widoczny jest rozwój warsztatu badawczego i ścisły związek podejmowanej problematyki z obszarem zainteresowań badawczych. Liczba publikacji jest wystarczająca do oceny w przewodzie habilitacyjnym, a zestawienie ich punktacji potwierdza wartość.

Oceniany dorobek ma charakter autorski, co należy odnotować z uznaniem, bo smutkiem napawa przedstawianie w ostatnim czasie przez młodych badaczy spisów publikacji zawierających dużą liczbę tekstów wydrukowanych we współautorstwie. Taki dzielony z grupą współautorów dorobek osób aspirujących do naukowej samodzielności zaprzecza jej, a potwierdza plagę koleżeńskości dzielenia się punktami, która na szczęście ominęła Habilitantkę. Stanowi to potwierdzenie pracowitości i samodzielności, chociaż nieco dziwi, że uczestnicząc w projektach zbiorowych dr Renata Król-Mazur określiła swój udział w nich na 100%. Należałoby zapytać – co zatem robili w nich pozostali uczestnicy?

Habilitantka połączyła w ciekawy sposób swoje zainteresowanie losami grupy ormiańskiej w Polsce z badaniami na temat chrześcijańskiej enklawy na Kaukazie. Wartościowe jest podjęcie badań o charakterze interdyscyplinarnym, łączących nauki humanistyczne ze społecznymi. Zainteresowanie stykiem polityki i religii jest cenne, nawet jeśli dyskusyjne są niektóre zgłaszane przez dr Renatę Król-Mazur tezy. Analiza polityki Armenii i Gruzji wobec religii w ocenianych publikacjach jest szczegółowa i ciekawa. Tym bardziej, że polityka ta

jest realizowana na obszarze poddawanych przez wiele dekad planowej ateizacji przez władze radzieckie. Analizując wybrane aspekty kaukaskiej rzeczywistości dr Renata Król-Mazur podjęła próbę zbadanie relacji między Kościołami i władzami państwowymi w Armenii i Gruzji. To istotny wkład w rozwój współczesnej nauki. O tym czy są to badania pionierskie można dyskutować – dzisiaj tak, ale w przeszłości powstała przecież literatura na ten temat, chociaż nikt nie określał jej mianem politologii religii. Udział w zielonogórskim projekcie *Polityka wyznaniowa. Wschodnia i ekumeniczna perspektywa eklezjalna*, seria *Politologia religii – Polityka wyznaniowa*. (Zielona Góra 2018) wart jest docenienia. Pewne trudności sprawia ustalenie kto jest autorem którego rozdziału tej książki. Szkoda, że pozycje cytowane zaopatrzone w błędne opisy, jak w odniesieniu do monografii piszącego te słowa, którą odmlodzono o dekadę. Ma to znaczenie, bo pozwala ustalić kto pierwszy dany problem zbadał, wprowadził jakieś pojęcie itd. Artykuły są ciekawe, dominuje w nich analiza instytucjonalna bliska politologom. Sugerowałbym w następnych próbach rozwijania politologii religii poświęcić większej uwagi wyznawcom badanych kościołów – bez nich nie mają wielkiego znaczenia; warto szerzej wykorzystać ustalenia socjologii religii.

Oceniając wartość przedstawionych do oceny artykułów możemy uznać, że realizują one poprawnie postawione cele badawcze. Nie oznacza to jednak, że nie mają braków. Przywołajmy wskazane wyżej dwa obszernie artykuły poświęcone Kościołowi Gruzińskiemu: *Polityczne aspekty działalności Prawosławnego Autokefalicznego Apostolskiego Kościoła Gruzińskiego po 1991 r.* (Kraków 2014, s. 279-304) i *The role of the Georgian Apostolic Autocephalous Orthodox Church in conflicts in the South Caucasus* "Studies into the History of Russia and Central-Eastern Europe" (vol. 51, no 2, 2016, p. 117-152). Doceniając wartość obu publikacji trudno pozostawić bez komentarza ich niedostatki. Zaczniemy od tego, że chociaż są bardzo obszerne (polski tekst ma 25, a angielski 35 stron) nie mają struktury wydzielającej poszczególne części. Pierwszy artykuł jest pozbawiony bibliografii i miesza w przypisach prace naukowe z popularnymi i analizami eksperckimi, co znacząco obniża poziom analizy. W opublikowanej kilka lat później jego wersji poszerzonej w języku angielskim dodano w części wstępnej kilka publikacji autorów zachodnich – zgodnie z nową modą: kiedyś obowiązkowo należało zaczynać od mędrców ze Wschodu teraz od tych z Zachodu. A szkoda, bo często wartość publikacji z obu grup jest tak samo mizerna, jak słusznie wskazał dawno temu Martin Malia analizując dorobek zachodniej sowietologii. Dodana do artykułu bibliografia podzieliła wykorzystane materiały, grupując nienaukowe opracowania w dziale „Raporty i analizy”. Wielka szkoda, że nie dokonano krytycznej selekcji wykorzystanych publikacji, bo bibliografia zajmująca siedem stron (od strony 146 do

152) powinna znaleźć się na końcu książki a nie artykułu. Skutkiem takiego braku poprawności badawczej jest zdumiewająco duża liczba przypisów w tym artykule – 162; tyle miewają całkiem spore opracowania zwarte, a nie artykuły. To niepotrzebne obciążenie narracji źle przysłużyło się krytycznej analizie problemu. Tym bardziej, że artykuł zaopatrzone w liczne przypisy wyjaśniające, które dodatkowo poszerzyły wywody. Gdyby jeszcze umieszczono tam informacje np. o tym kto wprowadził w polskiej nauce nazwę Kościół Gruziński, zamiast podania znaczenia gruzińskich słów *Khartuli eklesia*; przecież autorka gruzińskiego nie zna. Ze względu na niski poziom merytoryczny należało pominąć szereg wykorzystanych opracowań eksperckich i analiz albo przynajmniej poddać krytycznej analizie zawarte w nich ustalenia. W grupie analiz i raportów dostępnych on-line lepiej było zrezygnować z większości publicystycznych materiałów, a pozostawić tylko materiały o rzeczywistej wartości źródłowej, jak odnalezione na oficjalnej stronie Patriarchatu.

Dobór literatury przedmiotu w artykułach o stosunkach państwa z kościołem w Gruzji budzi zdziwienie, bo w obu rozpoczęto prezentację historii Kościoła Gruzińskiego od przeglądowego artykułu D. Zadury ogłoszonego drukiem w Polsce w 2009 r. Istnieje jednak obszerna literatura na ten temat gruzińskich autorów, zaczynając od Micheila Tamariszwili sprzed stu lat, po autorów współczesnych, których artykuły można znaleźć na przykład w kolejnych tomach „Czweni Sulierebis Balawari” (cykl „The Fundamentals of our Spirituality”). Dodajmy, że o ile wykorzystanie artykułów naukowych D. Zadury można zaakceptować, to za nieporozumienie uznaję cytowanie dostępnych on-line wywodów tej autorki na temat stosunków religijnych w Gruzji, które na przykład w tytule zawierają słowa „prawosławny dzihad w Gruzji”. Ten tytuł nawiązuje do innych polskich enuncjacji prasowych, które na początku lat 90. ubiegłego wieku w jednostronny i fałszywy sposób zaprezentowały Polakom Gruzję i jej prezydenta Zwiada Gamsachurdię, jako „Kaukaski Liban” i „kaukaskiego Husajna”. W nauce nie ma miejsca na powielanie takich epistolarnych popisów, które upraszczają i fałszują obraz rzeczywistości w sposób niedopuszczalny.

Podjęcie w recenzji wniosku habilitacyjnego próby szczegółowej analizy obu artykułów nie jest konieczne. Dlatego poprzestanę na wskazaniu zaledwie kilku elementów, które mają istotne znaczenie nie tylko dla tych publikacji, ale także dla dalszych badań prowadzonych przez dr Renatę Król-Mazur. Uznając konieczność ujmowania genetycznego problematyki w badaniach dotyczących przemian politycznych należy zawsze szukać wyjaśnień badanych procesów stawiając pytania o ich pierwotne przyczyny. Dotyczy to także sposobu prezentowania początku procesów przemian społecznych w Gruzji Radzieckiej. Habilitantka poprawnie odnotowała znaczenie gruzińskich protestów w 1989 r. wskazując na

rolę, jaką odegrał w nich Kościół Gruziński i katolikos Ilia II. W przywołanej monografii piszącego te słowa i innych publikacjach podkreślono jednak, że ożywienie religijne rozpoczęło się w tym kraju znacznie wcześniej, bo już wiosną 1987 r., gdy ojciec gruzińskiego odrodzenia narodowego sprzed stu lat Ilia Czawczawadze został uznany za świętego w Kościele Gruzińskim (Ilia Prawy). Na tej fali wzrostu uczuć narodowych po ogólnonarodowym Iliaoba i otwarciu jego muzeum w Kwareli masowe protesty społeczne w Gruzji rozpoczęły się już w 1988 r., wyprzedzając inne republiki ZSRR. Ich podstawowym powodem była obrona religii i wiary, bo Gruzini zaprotestowali wtedy wychodząc tłumnie na ulice przeciw lokalizacji poligonu wojskowego koło klasztoru Dawitgaredza, co spowodowało jego dewastację. Odnotowali ten fakty gruzińscy badacze – w tym najważniejsi duchowni. Polecam uwadze wydaną w Kutaisi publikację Giorgiego Mdzedlidze *Historia bez dystansu* z 1999 r. Ta aktywizacja społeczna Gruzinów nie miała nic wspólnego z budzeniem nacjonalizmu ale była podstawą tworzenia frontu sprzeciwu przeciw władzom komunistycznym. Przywołanie tych wydarzeń z pewnością uchroniłoby badaczkę w dalszej części wywodów od zbyt swobodnego szermowania pojęciem nacjonalizmu i ulegania narracji środowisk katolickich sugerujących wrogość Gruzinów wobec tego wyznania. W Gruzji są nacjonalistyczne środowiska społeczne i polityczne, a niektóre partie mają nawet w nazwie i programach zawarte takie hasła. Nie upoważnia to jednak nikogo do określania władz państwa i Kościoła Gruzińskiego mianem nacjonalistycznych. Sugeruję w przyszłości – więcej precyzji i krytycyzmu, a mniej gotowości do powielania jednostronnych opinii prasowych i internetowych. Należy krytycznie weryfikować nadal powielaną bolszewicką wersję gruzińskiej historii stworzoną sto lat temu w określonym celu politycznym, jakim było zwalczanie mienszewików.

W monografii *Działalność polityczna abp. Józefa Teofila Teodorowicza w latach 1888-1923* (Kraków 2013) znajdujemy interesujący wykład poświęcony dokonaniom tytułowego bohatera. Zaopatrzone ją w edycję obszernego wywiadu z nim i opublikowaną w formie fotokopii mowę rektora Uniwersytetu Jana Kazimierza ks. Adama Gerstmana z okazji jubileuszu obchodzonego przez bohatera książki w 1927 r. (dokument z zasobu Biblioteki KUL). Taki układ materiału opartego na obszernej kwerendzie źródłowej i literaturze przedmiotu pozwolił zaprezentować znaczenie działalności politycznej ostatniego rezydującego w I.wowie arcybiskupa obrządku ormiańsko katolickiego. Jak w przypadku każdej książki można zgłosić kilka uwag krytycznych, które dotyczyłyby jednak wyłącznie strony formalnej i prowadziły do sugestii opracowania w przyszłości jej drugiego, poszerzonego i poprawionego wydania. Pozostawiłbym w nim streszczenia w trzech

językach: w tym ormiańskim, a usunąłbym kilka lapsusów językowych w rodzaju „korzystne byłoby. korzystając z” (s. 8); „Arcybiskup Teodorowicz był motorem” (s. 63) itp.; usunąłbym też spis słowników i encyklopedii (w tym PWN) z bibliografii; skróciłbym zbyt obszerne przypisy wyjaśniające zajmujące niekiedy całą stronę; dodałbym większą liczbę przypisów polemicznych np. w sprawie zasygnalizowanej różnicy stanowisk bohatera książki i abp. Andrzeja Szeptyckiego – mamy przecież nowe opracowania jemu poświęcone.

Na uwagę zasługują osiągnięcia naukowe w dorobku nie wskazanym jako podstawa do nadania stopnia doktora habilitowanego. Na czele trzeba wymienić wydrukowany w 2008 roku doktorat poświęcony Kamieńcowi Podolskiemu, oparty na obszernej kwerendzie źródłowej nie tylko polskich materiałów archiwalnych. Dużo miejsca zajmują w nim wyniki badań gminy ormiańskiej w tym mieście, krytycznie weryfikujące wcześniejsze ustalenia badaczy. Wypełnienie wielu luk w naszej wiedzy na temat Ormianom mieszkającym w Polsce stanowi istotne dokonanie dr Renaty Król-Mazur. Szczególną uwagę zwracają artykuły na temat Ormian lwowskich. Co warte odnotowania łączą one refleksję historyczną z politologiczną, co jest widoczne w próbach analizy przemian współczesnych, jak choćby nader ważnego problemu integracji środowisk ormiańskich.

Istotnym ograniczeniem rosnącej liczby publikacji naukowych jest ich wtórność i kompilacyjny charakter. Nie wnoszą one niczego nowego do badań a tylko powtarzają, często niezręcznie i z błędami, wcześniejsze ustalenia. Z zażenowaniem czyta się takie artykuły i książki pretendujące niekiedy do miana naukowych. Renata Król-Mazur nie należy do grupy takich autorów, bo w swoich publikacjach podejmuje próby badania problemów do tej pory nie zbadanych. Nawet jeśli nie zawsze można zaakceptować hipotezy ogłoszonych drukiem publikacji trzeba docenić podjęcie nowej tematyki. Na przykład artykuł o *Roli polskiej dyplomacji w czasie wojny gruzińsko-rosyjskiej 2008 roku* wykazuje, że ideologizacja polskiej polityki i konflikt prezydenta z premierem uniemożliwiły Polsce skuteczną politykę kaukaską. To nie do końca prawda, bo źródłem polskiej słabości w relacjach polsko-gruzińskich w tym czasie było zbyt uleganie przez ówczesnego polskiego prezydenta swojemu gruzińskiemu partnerowi, który bezlitośnie wykorzystał polską pomoc i poparcie do realizacji własnych celów. Cenniejsze są za to wnioski w innej publikacji, dotyczącej relacji Kaukazu Południowego z Unią Europejską, podkreślające brak zrozumienia przez stronę unijną kaukaskiej specyfiki i zróżnicowania.

Wysoko oceniam nawiązanie przez dr R. Król-Mazur współpracy z Zakładem Diaspory Instytutu Archeologii i Etnografii Narodowej Akademii Nauk Republiki Armenii – dr hab. Rubenem Karapetianem i dr Hasmik Grigorianem z Instytutu Archeologii i Etnografii

Narodowej Akademii Nauk Republiki Armenii. Badania porównawcze procesów sowietyzacji w Armenii i Polsce są ważne, bo Erywan jest miejscem, gdzie opublikowano w ostatnich kilku dekadach wiele wartościowych wydawnictw na ten temat; także we współpracy międzynarodowej. Przykładem są roczniki Kaukaskiego Instytutu Mediów (Caucasus Media Institute).

Renata Król-Mazur jest recenzentem kilku czasopism: „Science Publishing Group”; (czasopismo wydawane na platformie internetowej); „Studia Politologica Ucraino-Polona” (rocznik wydawany wspólnie przez: Instytut Państwa i Prawa Narodowej Akademii Ukrainy, Polską Akademię Umiejętności i Polskie Towarzystwo Naukowe w Żytomierzu). Współpracowała przez kilka lat z „Politeją” (Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ).

Dorobek dydaktyczno-organizacyjny

Renata Król-Mazur posiada znaczący dorobek dydaktyczny, który obejmuje prowadzenie zajęć na pierwszym i drugim stopniu studiów uniwersyteckich – wykładów, ćwiczeń, proseminariów i seminariów. Jako pracownik Uniwersytetu Jagiellońskiego wykonywała ją w ocenianym okresie nie tyle w ramach, jak napisano w autoreferacie, ale w dwóch jednostkach organizacyjnych – Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych oraz Instytucie Rosji i Europy Wschodniej. W latach 2005-2019 przeprowadziła następujące zajęcia dydaktyczne: Historia Polski; Historia Polityczna; Historia Polski XX wieku; Pamięć i polityka historyczna; Holocaust – zagłada Żydów w Polsce i jej powojenne reminiscencje; Mniejszości narodowych – Ormianie, Karaimi, Tatarzy, Żydzi i ich próba znalezienia swojego miejsca w II i III Rzeczypospolitej; Polityka państwa wobec mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce po 1989 roku; Myśl polityczna; Ochrona Własności Intelktualnej; Zagrożenia bezpieczeństwa na Kaukazie; Wielka gra w rejonie Kaukazu; Konflikty etniczne i wyznaniowe jako zagrożenia dla bezpieczeństwa wewnętrznego i międzynarodowego; Historia narodów Kaukazu; Antagonizm muzułmańsko-ormiański na Kaukazie; Bezpieczeństwo w regionie Kaukazu; Oblicza konfesyjne współczesnej Gruzji i Armenii; Polityka Rosji wobec Kaukazu Południowego. Zrealizowała też zajęcia proseminarium dla studentów Politologii, Stosunków Międzynarodowych i Bezpieczeństwa Narodowego. Odnotowując bez uznania zbyt swobodną formę kilku tytułów trzeba podkreślić duże zróżnicowanie zrealizowanych zajęć dydaktycznych.

W swoich działaniach organizacyjnych dr R. Król-Mazur wymieniła członkostwo w Polskim Towarzystwie Nauk Politycznych – w oddziale krakowskim działa w komisji rewizyjnej; od 2019 r. w składzie zarządu. Należy także do Polskiego Towarzystwa Historycznego; Komisji Historii Wojen i Wojskowości (Wydział II Historyczno-Filozoficzny Polskiej Akademii Umiejętności) – to chyba jedyny obszar aktywności, który trudno połączyć z ocenianym cyklem publikacji i wiodącym obszarem zainteresowań badawczych. Jest współzałożycielem Instytutu Badań Ormiańskich i członkiem jego zarządu, w którym pełni funkcję sekretarza. Interdyscyplinarny charakter tego Instytutu powinien dobrze służyć rozwijaniu badań poświęconych problematyce ormiańskiej. Habilitantka pełni funkcję przewodniczącej redakcji „Biuletynu Instytutu Badań Ormiańskich”.

Obok udziału w wydarzeniach naukowych służących prezentacji i wymianie wyników badań dr Renata Król-Mazur zajmowała się w oceniany okresie organizowaniem kilku konferencji. Była sekretarzem kongresu II Międzynarodowego Interdyscyplinarnego Kongresu „Naukowy Fenomen Rosji – pamięć o przeszłości i perspektywy rozwoju” (Kraków 29-31 maja 2014 r.). Na III Ogólnopolskim Kongresie Politologii była współorganizatorem i moderatorem panelu *Kaukaz Południowy w perspektywie badawczej* (Kraków 22-24 września 2015 r.) Uczestniczyła w przeprowadzeniu przez Stowarzyszenie Most do Gruzji i Instytut Wschodnich Inicjatyw, Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Republika Gruzji – Historia, współczesność, kontekst międzynarodowy” (Kraków 9 czerwca 2012 r.).

Popularyzacja nauki

Ważne znaczenie ma w pracy naukowej docieranie z wynikami badań do społeczeństwa, określane często jako popularyzacja nauki. W badaniach Renaty Król-Mazur dominuje tematyka ormiańska i współpraca z działającymi w Polsce organizacjami mniejszości ormiańskiej. Należą do nich: Fundacja Ormiańska Fundacja Dziedzictwa i Kultury Ormian Polskich, Ormiańskie Towarzystwo Kulturalne. Zajmując się promocją problematyki ormiańskiej w Polsce Habilitantka zaangażowała się w prace komitetu organizacyjnego „Obchodów 100-lecia ludobójstwa Ormian (25-26 kwietnia 2015 r.). Warto rozwijać działania w ostatniej kwestii, bo problem ten w Polsce i na świecie nadal nie jest dobrze znany.

W załącznik nr 6 do autoreferatu udokumentowano szczegółowo działania popularyzatorskie Habilitantki. Pozwoliły one przybliżyć Polakom wiedzę o Ormianach, Armenii i roli Ormian w dziejach państwowości polskiej. Wygłoszone wykłady naukowe, pogadanki, spotkania popularyzatorskie, wystawy poświęcone polskim Ormianom, odczyty

zabrały dużo czasu i pracy – dlatego są tym bardziej godne odnotowania. Cenne są konsultacje projektów realizowanych przez Fundację Ormiańską oraz współpraca z Ambasadą Republiki Armenii w Polsce. Osobne miejsce zajmuje udział w organizowanych corocznie przez tę placówkę wspólnie z Ministerstwem Diaspory Armenii „Forum Ormian Polskich”. Na prośbę Ambasady Republiki Armenii w Polsce dr Renata Król-Mazur zbiera informacje o badaniach armenologicznych w Polsce. W spisie publikacji (załącznik nr 5) znajduje się 16 materiałów o zróżnicowanym charakterze – wywiady, sprawozdania i artykuły prasowe – popularyzujących problematykę ormiańską w Polsce.

Konkluzja

Biorąc pod uwagę pozytywną ocenę aktywności dr Renaty Król-Mazur we wszystkich ocenianych dziedzinach stwierdzam, że odpowiada ona wymogom stawianym kandydatom ubiegającym się o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego w zakresie nauk o polityce. Oceniany dorobek jest obszerny i cenny dla rozwoju tej dyscypliny. Dlatego popieram wniosek o nadanie dr Renacie Król-Mazur stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie naukowej nauki o polityce.

